

Puhetta sukupuoli- ja kulttuuritietoisesta ohjauksesta – Tutkimushavaintoja haastatteluista

Webinaari 28.10.2020: Miten keskustella sukupuolesta ja muista eroista ohjauksessa?

Jenni Lahtinen, VTM, tohtorikoulutettava, tutkija
Nuorisotutkimusverkosto

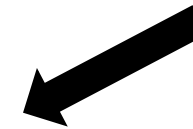

Kuva: Marko Lahtinen

Potentiaali-hankkeen haastattelut

N=18

	Perus- koulu	Lukio	Amis	Nuoriso- ja työllisyyspalvelut	Korkea- aste
Opetustyö			7		1
Ohjaustyö	21			7	

Monella tapaa
valikoitunut joukko,
josta ei voida tehdä
kaikkia ohjaajia
koskevia yleistyksiä.

Esityksessä: (1) pohdintaa epätyypillisistä valinnoista ja stereotyyppioista (2) tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden konkretia ohjaustyössä

Tyypillisiä puhetapoja epätyypillisen valinnan tehneistä tytöistä ja naisista

”Mutta tiedän että nytkin [autoalalla] oli kolme tosi reipasta tyttöä, tai nuorta naista kun valmistuvat nyt, ja yks niistä perusti oman yrityksen ja se kävi samaan aikaan kaksoistutkinnon.”
(Opettaja, ammatillinen oppilaitos)

”Ne naiset jotka haluaa esimerkiksi tekniikan alalle tietää sen ihan tarkkaan. Ei he epäile sitä yhtään enkä mä esitä semmosia kysymyksiä.”
(Opinto-ohjaaja, lukio)

”naisia arvostetaan myös rakennuspuolella koska ne on hyvin tarkkoja ja sääntillisiä ja täsmällisiä et kyl mä yritän vahvistaa sitä, et se on myös sulle mahdollista.”
(Ohjaaja, ohjaamo)

Poikien ja miesten
epätyypillisen valinnan
ehdot?

Työelämän epätasa-
arvoiset käytännöt?

Miten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään?

*”että se onkin työpari [nainen] joka on mennyt näihin autokeskusteluihin mukaan innokkaampana ja toisaalta mä [mies] oon ehkä se joka, ite korjailee omia vaatteitaan ja ompelee”
(Ohjaaja, nuorisotyö)*

*”Ylelläkin oli mielenkiintoisii tilastoja vaikkapa poliisin ammatin sukupuolijakauman muuttumisesta vuosikymmenien varrel [...]tilastojen valossa aloitettiin keskustelut ja, rohkaistiin oppitunnilla miettimään sitä että voi tehdä sukupuolistereotyyppioita kyseenalaistavan valinnan.”
(Opinto-ohjaaja, peruskoulu)*

*”Pukuhuoneet on. Tytöille ja pojille. Mutta meillä on sitten myös kolmas pukuhuone jota saa käyttää jos ei halua mennä kumpaankaan edellä mainituista”
(Opettaja, ammatillinen oppilaitos)*

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen korkeakouluyhteistyössä

”No yks opiskelija mulla on nyt tänä vuonna ollu sellanen joka haki siis tämmöseen vaateliikkeeseen, hän halus muotikaupan näyttöä suorittaa ja olis ollut, siis hän oli miespuolinen opiskelija ja olis halunnu, ehkä myös tutustua naistenvaatteiden myyntiin mutta, siellä liikkeessä hänet pistettiin miestenvaateosastolle ja, siellä hän sitten suoritti koko harjottelujaksonsa.”
(Opettaja, ammatillinen oppilaitos)

- ❖ Kysymykset on monimutkaisia, eikä niihin ole yhtä oikeaa vastausta
- ❖ Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja sukupuolitietoisuuden käsittely osana ohjaajien ja opettajien koulutusta on tärkeää jatkossakin
- ❖ Tasa-arvon- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin toimintamalleja korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöstä?

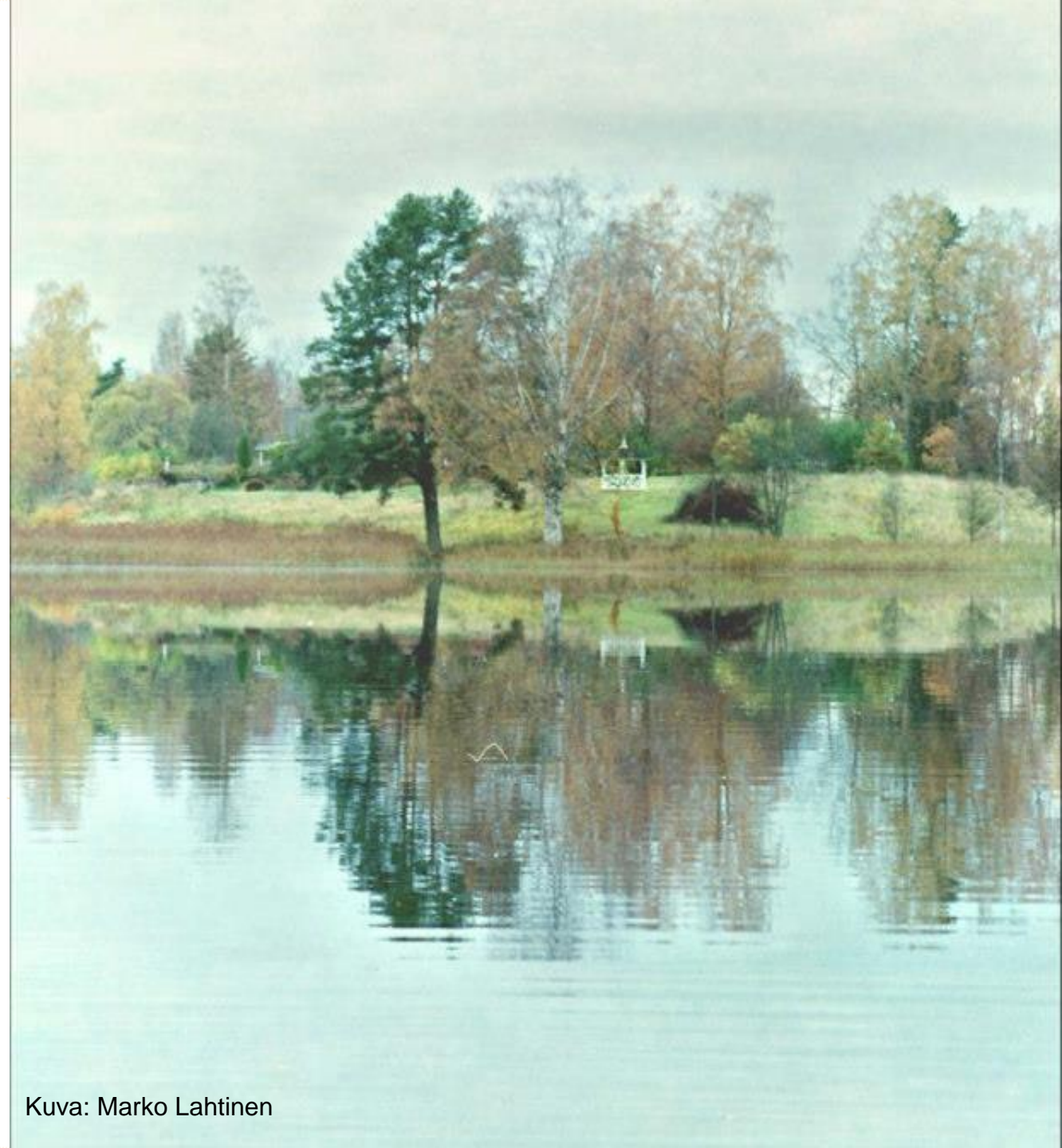
Kuva: Marko Lahtinen

Ota yhteyttä:

Jenni Lahtinen

Jenni.lahtinen@nuorisotutkimus.fi

+358 44 416 5395

Kuva: Marko Lahtinen

Kirjallisuutta

Aapola-Kari, Sinikka & Tolonen, Tarja (2019) Nuoret toisen asteen koulutusvalintoja tekemässä. Teoksessa Jenni Lahtinen (toim.) "Mikä ois mun juttu – Nuorten koulutusvalinnat sosialisatiomaisemien kehyksissä. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:68, 69–87.

Charles, Maria & Bradley, Karen (2009) Indulging Our Gendered Selves? Sex Segregation by Field of Study in 44 Countries. *American Journal of Sociology* 114(4), 924–976.

Hoikkala, Tommi (2019) Mikä työntää pois, mikä vetää puoleensa? Epätyypillisiä valintoja teneet nuoret ammatillisessa koulutuksessa. Teoksessa J. Lahtinen (toim.) "Mikä ois mun juttu – Nuorten koulutusvalinnat sosialisatiomaisemien kehyksissä. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:68, 96-129.

Lahelma, Elina (2009) Tytöt, pojat ja kysymys koulumenestyksestä. Teoksessa Hannu Ojala, Tarja Palmu & Jaana Saarinen (toim.) Sukupuoli ja toimijuus koulutuksessa. Tampere: Vastapaino

Lahtinen, Jenni (2019) Opinto-ohjaajien käsityksiä nuorten valinnoista ja suunnanotoista. Teoksessa Jenni Lahtinen (toim.) "Mikä ois mun juttu" – nuorten koulutusvalinnat sosialisatiomaisemien kehyksissä. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia 2019:68, 130-140. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-805-2>

Liinamo, Sara (2020) Life design -ohjausmalli uusliberalismin kontekstissa. Kasvatustieteen pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/69719/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-202006043975.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Souto, Anne-Mari & Vehviläinen, Sanna (2019) Kohti yhteiskuntakriittisesti virittynyttä ohjausta. Esitys Segregaatio stop -seminaarissa. Joensuu, 3.4.2019. <https://setstop.files.wordpress.com/2019/03/yhteiskuntatietoinen-ohjaus-030419.pdf>